

Patientsäkerhetsberättelse Elevhälsans medicinska insats [EMI]¹ 2020

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Ansvar för patientsäkerhetsarbetet organisatoriska del	1
Övergripande mål.....	3
Strategier för att uppnå måler år 2018.....	2
Uppföljning/utvärdering av målen.....	4
Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits.	4
Processer förnyas.....	4
Kvalitetsdokument	3
Avvikelsehantering.....	4
Kvalitetssäkra förvaring av vaccin och läkemedel	5
Egenkontroll.....	5
IT system.....	4
Samverkan och samarbete med interna och externa enheter	6
Övergripande mål och strategier för kommande år	6
Resultat för att öka patientsäkerheten 2021	7

¹ Ändrad benämning till Elevhälsans medicinska insatser under 2013

Sammanfattning

Patientsäkerhetsberättelsen för år 2020 beskriver hur ökad patientsäkerhet har genomförts och vilka åtgärder som skett inom patientsäkerhetsarbetet. En utmaning då vi haft en smittspridning av Covid-19 i hela samhället som då speglar av sig på vår verksamhet.

Uppdatering av rutiner och processer som ingår i EMI:s åtaganden sker kontinuerligt. Regelverket från Skolverket, Folkhälsomyndigheten och Inspektion för vård och omsorg [IVO] /Socialstyrelsen samt "Vägledning för Elevhälsan" 2014, som har uppdaterats 2016-11-04 ligger till grund för hur processerna ska utvecklas. Detta kvalitetssäkrar verksamheten.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete är färdigställt under år 2018 och den presenterades som bilaga vid patientsäkerhetsberättelsen 2018, den kvarstår även under 2020. Den ska revideras under 2021. Kvalitetsrapporter från varje skolsköterska i Nacka kommuns Barn och Elevhälsan har inkommit till verksamhetschef EMI/biträdande enhetschef. Utifrån dessa kvalitetsrapporter har verksamhetschef/biträdande enhetschef Barn och Elevhälsan skrivit en gemensam kvalitetsberättelse för Elevhälsans medicinska insats. Där utgår de fakta från hur varje enskild personal inom EMI upplevt sitt arbetsår i form av utveckling, genomförande, analys och uppföljning samt en sammanställning och analys av verksamhetschef/biträdande enhetschef Barn och Elevhälsan. I analysen ingår att ta hänsyn till rådande situation pga Covid-19. Den bifogas den övergripande kvalitetsanalysen för år 2020 gällande alla grenar inom Barn och Elevhälsan. Som genom enhetschef för Barn och Elevhälsan har presenterat vid Välfärds skolas kvalitetsredovisning hösten 2020.

Personalen inom elevhälsans medicinska insats har bidragit till ökad patientsäkerhet genom att rapportera risker, tillbud och negativa händelser genom avvikelshantering inom enheten. Rutiner finns för detta inom verksamheten. De vårdskador som identifierats hanteras enligt rutiner som finns inom EMI. Verksamhetschef/biträdande enhetschef hanterar dessa rapporter och vid behov även skolöverläkaren inom elevhälsans medicinska insats. En förteckning av samtliga avvikelser under 2020 presenteras i bilaga 2. Vad som kan nämnas är att inga Lex Maria eller andra myndighets anmälningar är inkomna under 2020.

Egenkontroll har inte kunnat ske på plats pga smittläget i samhället där fysisk närvaro begränsats. Vi har dock haft digitala avstämningar på varje skolsköterskemottagning vilket gett ett mycket gott intryck på mottagningarna. Det vi tagit upp i det systematiska kvalitetsarbetet är utvärdering av skolsköterskans arbete, mottagning och arbetsmiljö.

Ansvar för patientsäkerhetsarbetets organisatoriska del:

Kommunstyrelsen [KS] är vårdgivare har utsett verksamhetschef för EMI.

EMIs verksamhetschef/biträdande enhetschef har fr.o.m. 2017-08-10 haft detta uppdrag. Vårdgivaren är ansvarig för patientsäkerhetsarbetet och verksamhetschef/biträdande enhetschef har av vårdgivaren uppdraget att arbeta med patientsäkerhetsarbetet.

Verksamhetschef för EMI har uppdragit till skolöverläkare att vara ansvarig för

- vård
- diagnos
- behandling

Verksamhetschefen/biträdande enhetschef för Barn och Elevhälsan som är arbetsgivare för skolsköterskorna samarbetar med ledning för Barn och Elevhälsans enhetschef, som är arbetsgivare för skolläkare, psykologer, kuratorer, logopedier och specialpedagoger att leda och driva verksamheten så att alla medarbetare engageras och har rätt kompetens och befogenheter för att bedriva god och säker vård på ett kvalitetssäkert.

Verksamhetschef /biträdande enhetschef ansvarar för att:

- att medarbetarna delges information och vägleder i planering
- att planering utförs och resultatet analyseras
- att åtgärder vidtas för att EMI ska nå målen

Övergripande mål

Barn och elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar barnens och elevernas lärande, utveckling och hälsa. Barn och elevhälsan ska stödja barnens och elevernas utveckling mot utbildningens mål och Barn och elevhälsan har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje barns och elevs utveckling och lärande. Vi arbetar främst hälsoförebyggande och hälsofrämjande.

Den centrala Barn och elevhälsan i Nacka kommunala skolor ska genom EMI:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans medicinska insats samtliga yrkesgrupper enligt skollagen, vilket för EMI betyder tillgång till skolläkare och skolsköterskor
- präglas av ett elevperspektiv
- främst arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom vaccinering, screening, konsultation, handledning och utredning men framförallt genom hälsobesök
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen
- samverka internt med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- medverka i skolans EHT (elevhälsoteam)
- utveckla samverkan internt ex. med socialtjänsten samt externt med ex. region Stockholm

Vårt mål är att EMI i Nacka kommun ska ha en god och likvärdig nivå gällande tillgänglighet och patientsäkerhet. Allas rätt till likvärdig tillgång till EMIs yrkesgrupper och att verksamheten håller en och hög kvalitet för att är målet genom systematisk kvalitetssäkring.

Strategier för att uppnå målen 2020

All personal inom EMI ska ha tillgång till uppdaterade processer inom verksamhetsområdet.

- Uppdatering av EMI processer genom att uppdatera rutiner och flödesscheman
- Igångsättande av digitala lösningar som underlättar verksamheten i form av att digitala hälsoenkäter till elever.
- Erbjuder all personal att delta på våra lokala professionsmöten och handledningsgrupper samt att ingå i spetskompetensgrupper.
- Erbjuder fortbildning och bjuda in föreläsare till professionsmöten för att öka kunskapen inom olika områden ex stärka den psykisk hälsan.
- Förnya rutiner kring journalhantering och dokumentation i digitala journalsystemet PMO
- Uppdatera rutiner kring läkemedelsförsörjning och till hjälp har vi utfört en kvalitetssäkring av förvaring av vaccin inklusive har läkemedelsförråd setts över. Vi beställde en kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen från Apoteket under feb-20 för att på så sätt säkra den med stöd från föreskriften HSLF-FS 2017 4 kap. 3 §
- Utbildning inom området vaccination enligt det svenska barnvaccinationsprogrammet.
- Samarbeta med interna och externa verksamheter för att utveckla ett vidare samarbete som gynnar eleverna
- Nätverksgrupper internt och externt på olika nivåer inom EMI, dels för att få ett informationsutbyte men också för att ta del av omvärldsbevakning. Det sker på verksamhetschefsnivå, skolläkarnivå och skolsköterskenivå

Uppföljning/utvärdering av målen.

Vårt mål är att EMI i Nacka kommun ska ha en god och likvärdig nivå gällande tillgänglighet och patientsäkerhet. Principen om allas rätt till likvärdig vård av hög kvalitet är målet.

En likvärdig vård av hög kvalitet kan bl.a. utföras genom att arbetsbelastning mäts så att skolsköterskans tillgänglighet motsvarar elevernas efterfrågan. EMI uppfyller tillgång till skolsköterska och skolläkare men det skiljer sig i antal elever per skolsköterska/skolläkare inom vår verksamhet. Det bero på att vissa elevgrupper tar mer tid i anspråk av skolsköterskan/skolläkarens ordinarie tid.

Vårdskador mäts kontinuerligt via rapporter och avvikelshantering. Verksamhetschefen/biträdande enhetschef hanterar dessa. Hanteringen sker alltid i samråd med samtliga berörda från involverad personal, elev och vårdnadshavare och i enlighet med gällande lagar och föreskrifter inom. Hälso- och sjukvårdslagen, Socialstyrelsens /IVO. Anmälan enligt Lex Maria gör verksamhetschefen i samråd med skolöverläkaren inom EMI. Bedömning, åtgärd uppföljning analys och utvärdering sker alltid med alla berörda. Information till enhetschef för Barn och Elevhälsan sker vid behov av verksamhetschef/biträdande enhetschef.

Var god se bilaga 2. Förteckning över EMIs avvikelshantering 2020

Rapporter avidentifieras och material går igenom löpande med all personal inom EMI, ett så kallat kollegialt lärande. Detta för att höja kunskapen kring olika processer, vilket leder till minskad risk för vårdskador.

Uppdaterade processer och rutiner sker genom systematiskt genomgång och delges all personal och noggrannhet att all personal har tagit del samt tagit till sig informationen vilket bidrar till en ökad kunskap som i sin tur leder till mindre risk för vårdskador.

Samarbete med interna och externa verksamheter och deltagande i olika nätverk har skett, där utvecklas samarbete som gynnar eleverna. Främst genom att informationsutbyte kan förbättras så att elever får erbjudande om extra kontroller v.b men också genom att ta del av effektiva arbetssätt som höjer kvaliteten vid ex. hälsobesöken.

Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits

Processer förnyas ständigt

Kriterier och gränsvärden för olika processer uppdateras och utarbetas genom att rutiner förnyas vilket leder till att patientsäkerheten ökas. Att ge samtlig personal inom EMI kontinuerlig information kring rutiner och processer bidrar till att kvalitetssäkra verksamheten.

Informations genomgång till all EMI personal sker kontinuerligt vid professionsmöten en gång/ månad, vilket skett digitalt under år 2020.

Kvalitetsdokument

Ledningssystem och Kvalitetsdokument specifikt för Nacka kommuns EMI presenterades som bilaga vid patientsäkerhetsberättelsen 2018 och de kvarstår även under 2020. Det kommer revideras under 2021.

Avvikelsehantering;

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om anmälningsskyldighet enligt Lex Maria, SOSFS 2005:28. IVO behandlar dessa ärenden from 1 juni 2013, tidigare var det Socialstyrelsen.

Verksamhetschef/biträdande enhetschef tar emot avvikelser, synpunkter och klagomål.

Årets sammanställning visar tydligt att flertalet avvikelser beskriver händelser om bristande information kring elevdata ang vaccinationsprocessen. Även extern dokumentation har visat sig bristfällig. EMI har prioriterat dessa processer och lagt fokus på att informera, utvärdera och följa upp dessa processer. Skyddad id har också varit en prioriterad process där digitala journalsystemets

administratör har upprättat nya kvalitetssäkra processer i samarbete med leverantören av systemet CGM. Dessa nya processer har förankrats i EMIs verksamhet och dessa förbättringar ger ytterligare en nivå av skydd. Genomgång av vaccinationsprocessen har skett kontinuerligt och journalsystem PMO har en stående punkt på EMI digitala professionsmöten. Professionsmöten sker 1 gång/månad. Även utbildning har erbjudits all personal inom EMI genom digitala webbseminarium. Ett förslag från verksamheten år 2017 var att få förutsättningar att utöka med en vaccinations skolsköterska som ska ha spetskompetens inom området vaccination enligt barnvaccinationsprogrammet, detta för att ytterligare kvalitetssäkra denna process. Detta genomförande kunde väsentligen underlättas genom att EMI kunde få tillgång till en ambulans skolsköterska. Detta har kunnat genomföras under en begränsad period hösten 2020 och våren 2021. Fördelningen av den tjänsten tillfaller samtliga skolor inom Nacka kommun så den blir likvärdig. Under hösten 2021 ska detta utvärderas och analyseras. Även kontakt med externa EMI har tagits för att få en dialog kring bristfällig dokumentation vid journalöverföring till Nacka kommuns EMI. Vi kan se att en förbättring då har skett. Avvikelser bilaga 2.

Kvalitetssäkra förvaring av vaccin och läkemedel

Kvalitetssäkra förvaring av vaccin har skett men också läkemedelsförråd har setts över. Vi beställde en kvalitetsgranskning av läkemedelshanteringen från Apoteket under feb-20 för att på så sätt säkra den med stöd från föreskriften HSLF-FS 2017 4 kap. 3 § ”Vårdgivaren ska som ett led i egenkontrollen enligt 5 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete säkerställa att hanteringen av läkemedel i verksamheten regelbundet genomgår en extern kvalitetsgranskning. Resultatet av denna kontroll var mycket gott, vi har dock gjort små justeringar för att uppnå högst uppsatt kvalitetsmål. Ex har en signerings lista upprättast och allt material har tilldelats skolsköterskorna och medföljande genomgång av skolöverläkaren digitalt.

Egenkontroll

Egenkontroller utförs varje läsår av verksamhetschef / biträdande enhetschef tillsammans med skolsköterska på dennes mottagning. Formulär ifylles och utvärderas. Årets egenkontroll har ersatts med en digital avstämning. Sammanställning visar på ett förbättringsarbete kring utformning av skolsköterskemottagningar och hantering av den ökade psykisk ohälsa hos eleverna. Vi har inlett samarbete internt mellan alla professioner inom Barn och Elevhälsan men också haft digitala möten med andra externa verksamheter ex. första linjens psykiatri för barn och ungdom. Detta för att få ett bättre fungerande samarbete som gynnar elevernas hälsa. Även skolsköterskans arbetsmiljö har tagits upp vid medarbetarsamtalen vilket visar att det finns skillnader mellan skolornas mottagningar. Bland annat har vatten blivit tillgängligt på skolsköterskans mottagning på tre skolor, men det finns en skola utan vatten på mottagningen. Vatten finns då tillgängligt i korridor. Detta ligger inte i linje med de riktlinjer enligt Basalhygiens föreskrift SOSFS 2015:10 (M och S) som vi inom EMI ska följa. Dessa brister har påtalats för de som är ansvariga för lokalen och vi emotser att förbättringar ska vara klara på samtliga skolor under år 2021.

IT system

G Suites for Education har fortsatt under år 2020 och används kontinuerligt, vilket underlättar genom att information därigenom finns samlad från ex professionsmöten och APT där beslut kring verksamheten också beskrivs.

Samverkan kring journalsystem PMO har skett och sker med IT Välfärd skola och Compu Group Medical (CGM) för att hålla en hög säkerhet i systemet och vid överföring av information. Dataskyddsförordningen The General Data Protection Regulation (GDP) är till för att skydda enskildas grundläggande rättigheter och det har påverkat verksamheten mycket kring att säkerställa dokumentation i och av journalsystemet.

Genom KLASSA och NIS som är ett självskattningsverktyg, ett it-stöd för informationssäkerhet för verksamhetssystem och datalagring. Verktyget är skapat för SKR:s medlemmar; Sveriges kommuner

och regioner. Där säkras vi upp beskrivning av digitala journalsystemet så att vi kan utesluta att brister uppkommer.

NIS-direktiv (Network and Information Security) har under 2020 kompletterats för verksamheten NIS-direktivet syftar till att leverantörer av samhällsviktiga tjänster ska arbeta med riskbaserad säkerhet, detta är anmält till Myndighet för samhällsskydd och beredskap. (MSB)

Säkra meddelanden är ett säkert system för skolpersonal att kommunicera kring elev på ett säkert sätt. Vilket skolsköterskorna till stor del använder i sin kommunikation med personal på skolan. Infomator lärplattform på skolorna där information kan ske snabbt och enkelt till alla med inloggning på skolan.

Joliv / Care plus skola är ett digitalt hälsoformulär som vi under läsåret 19-20 använder oss av, under 2020 använder samtliga skolsköterskor detta system. Eleverna fyller i en digitalenkät med personlig inloggning vid varje hälsobesöken i åk4, åk8 och åk1 på gymnasiet. Denna enkät kopplas till det digitala journalsystemet PMO som vi arbetar med kring dokumentation inom verksamheten. Detta kvalitetssäkras svaren från eleverna och underlättar statistik kring hur eleverna upplever sin hälsa. Det slutgiltiga oidentifierade resultatet presenteras för eleverna och skolans ledning efter avslutat läsår. Analys av resultatet kan förklara hur eleverna upplever sin hälsa och situation på skolan.

Åtgärder har planerats för att skapa förbättringar vilket kan leda till ökat välmående och minskad risk för vårdskada.

Vi har ett digitalt avvikelshanteringssystem KIA från januari-2020 vilket har underlättat rapporteringen för alla medarbetare samt höjt kvaliteten och säkrat upp arkiveringen.

Compodium Säkra videomöten är önskemål att införas under 2021 på grund av distansundervisning och digitala samtal med elever och vårdnadshavare ska kunna ske på ett säkert sätt. Detta arbete har påbörjats ht-20 men är inte slutfört. Planering på igångsättande är januari 2021.

Alla dessa system och förändringar har föräntats av upprepade utbildningstillfällen inom EMI och genom Välfärd skola.

Samverkan och samarbete med interna och externa enheter

Interna digitala möten sker kontinuerligt där alla professioner ingår i elevhälsan, även chefmöten med rektorer och biträdande rektorer sker kontinuerligt vilket leder till ökad samverkan. Olika aktörer ex. Barnhälsovården, Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen, Mottagning första linjens psykiatri för barn och ungdom, Barn i behov av särskilt stöd, socialtjänsten, Utredningsteam, andra kommuners EMI i nätverksgrupper, m.fl. sker kontinuerligt, det underlättar samarbetet som kommer eleverna till godo.

Övergripande mål och strategier för kommande år:

- Kvalitetsdokument och ledningssystem kommer att uppdateras under 2021
- Systematiskt kvalitetsarbete kring alla processer inom verksamheten fortlöper genom att skapa spetskompetens där all personal inom EMI ingår för att skapa kvalitetssäkra processer. Vi utgår från "Vägledningsdokument för Elevhälsan 2014" från Skolverket och Socialstyrelsen (Uppdaterats 2016). Detta har skapat kvalitetssäkring kring olika områden som ingår i verksamheten. Vi fortsätter att utveckla detta med nya områden och fördjupningar inom redan färdigställda områden. Vår digitala metodbok som hanterar våra processer uppdateras systematiskt och processerna uppdateras och förbättras.
- Genom dokumentet "Kvalitetsmått" Dokumentet är ett stöd för att nå hög patientsäkerhet och kvalitet utifrån lagstiftningen och på olika nivåer inom EMI. Detta dokument reviderades 2020 aug och är en form av Checklista på kvalitetssäkring som vi uppfyller till stor del. De delar vi inte till fullo uppfyller är målet att vi ska göra det under år 2021.
- Samverkan och samarbete med interna och externa enheter har skett för att säkerställa överföring av information när elever byter skola.
- Tekniska stödsystem utvecklas för att höja säkerheten. Journaldatasystem har utvecklats kontinuerligt så att alla funktioner kan säkerställa kvalitets säkerhet. Var god se rubrik IT system

- Att utveckla riskanalyser för att upptäcka och förebygga vårdskador och risker för vårdskador, vi har använt oss av enkla digitala verktyg och genom riskanalys pga rådande situation har en risk och konsekvensanalys gjorts för EMI presenteras i bilaga 4 Inga vårdskador har rapporterats under år 2020.
- Uppföljning av egenkontrollen, där skolsköterskemottagningarna ses över.
- För att nå målen om jämlik hälsa bör det finnas ett lokalt nyckeltal d.v.s. ett rimligt antal elever per heltidsskolsköterska och skolläkare. Detta följs upp för att utvärdera tillgängligheten till skolsköterska/skolläkare. Det kan leda till omorganisationer av skolsköterskornas placering på skolorna. Vi inväntar vägledning från utredningar våren 2021 2019: Utredning om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga samt 2017:07 Tilläggsdirektiv till Utredningen om elevers möjlighet att nå kunskapskraven.
- Erbjudande om utbildning för skolläkare och skolsköterskor. Yrkesföreningarna har årliga utbildningsdagar som samtliga erbjudits att delta i under 2021.
- Samverkan med elever och vårdnadshavare b.l.a. via hälsoenkäter och hälsoformulär som erbjuds alla elever enligt vårt basprogram i olika årskurser, detta sker årligen. Vi har individuell kontakt med elev/vårdnadshavare och samverkar kring för att främja miljön så att eleven ska få förutsättningar att nå sina kunskapsmål. Genom hälsosamtalen mellan skolsköterskan och eleven kan en unik möjlighet skapas så att möjligheter för elevens livsstilsval kan förbättras.
- Genom att Barnkonventionen blev lag 1/1 2020 kommer vi genomföra en utvärdering av hälsobesöken i åk 4, åk 8 och åk 1 på gymnasiet under läsåret 20/21 där eleverna synpunkter tas tillvara gällande utformning av hälsobesöken. Vi har fokus på *Barnkonventionens artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.*

Resultat

Kvalitetsdokument och processer förnyas ständigt rörande ålagda åtaganden inom EMI vilket kvalitetssäkrat verksamheten.

Att utökad samverkan och samarbete med interna och externa enheter sker kontinuerligt vilket kommer höja patientsäkerheten vid överföring av elevinformation mellan fler enheter.

I det digitala journalsystemet har utbildning skett av all personal, detta höjer säkerheten kring journalföring och dokumentation. Dokumentation information av systemadministratör har skett varje professionsmöte till EMI personal vilket lett till ett mer samlat dokumentations flöde.

EMIs digitala verktyg är kvalitetssäkrade gällande informationssäkerhet

Vaccinationsutbildning har genomförts av skolöverläkaren och via digitalutbildning till samtlig personal inom EMI, det har höjt kunskapen ytterligare kring processen vaccination.

Vaccin och läkemedelshantering har uppdaterats och genomgång av Apotekets granskningsresultat har verksamheten haft genomgång med samtlig personal inom EMI samt uppdaterat vissa processer. Detta har lett till en ökad kvalitetssäkring kring hantering och förvaring av vaccin och läkemedel.

Egenkontroll sker årligen på samtliga skolor och i år har den skett digitalt. Genom den utvärderingen av verksamheten höjer den i sin tur kvalitén inom EMI.

Ökad kännedom kring avvikelserapport samt synpunkter och klagomål har via information och kollegialt lärande ökat kunskapen. Genom förebyggande insatser har potentiella risker identifierats. Genom att enheten uppmanar personalen att utföra riskanalyser och att avvikelshantering leder det till ökad patientsäkerhet. Vi har som mål att öka våra riskanalyser och minska våra avvikelser för att på ett tidigt stadium kunna motverka riskerna innan de blir avvikelser. Vilket vi ser som ett ständigt förbättringsarbete under tid. Och med hjälp av ett digitalt riskanalysverktyg ser vi att det underlättar för våra yrkesgrupper att inkomma med detta på ett mer lättillgängligt sätt.

Uppdaterad information kring EMI:s åtagande gällande kriterier och gränsvärden för olika arbetsuppgifter och dess resultat är av största vikt för att patientsäkerheten kan säkras.

Trots att vi haft en utmaning inom verksamheten då vi haft en smittspridning av Covid-19 globalt så har utveckling och kvalitetssäkring kring vårdsituationerna inom EMI fortsatt att utvecklas framåt.
Bilaga 3 Risk och konsekvensanalys 2020 EMI/Corona

Christina Leach Verksamhetschef EMI / biträdande enhetschef Barn och Elevhälsan Nacka kommun
grund och gymnaieskolor.Välfärd skola.